

MARINADA

El tercer aigat

No ha causat desgràcies, a Deu mercé, però ha causat els mateixos perjudicis, un xic minvats per no haver pujat més de quatre pams en els edificis alts del terreny inundat.

Com certs pecadors qui en l'instant del remordiment fan mil protestes d'esmena, ara els damnificats tornaran a clamar per un remei segur del flagell de nostra vila; tornaran a abandonar-se les cases del pla; tornaran a reunir-se els elements oficials, a remolejar molts i molts quan llista caritativa sigui oberta, i a encongir-se d'espatlles i d'esperit aquells a qui el desastre dels aigats no damnifica.

1908-1917 i 1920. Les tres anyades de l'aigat són gravades en l'entehiment de tots els palamosins. La llur proximitat ens indica que l'aigua és per a Palamós la veritable espasa de Damocles.

L'aigat d'ara acaba de convèncer que no és amb petites obres que podrem lliurar-nos-en. Titllats d'aprensius i de barroers foren els qui es prepararen en la tarda del diumenge per no sofrir el dany de l'aigua i del llot. Hi havia la plena seguretat que amb les obres fetes en el llit de la riera estavem sauls de tota malvestat. I l'aigua, aquesta vegada, va escampar-se lentament i mansa, talment com la que sobreix d'un safareig.

Hi hagué el bon sentit a Palamós de construir una xarxa de cloaques sens mirament de preu per assegurar la llimpidesa i higiene de la vila. Era obra que havia d'açallar les veus dels pobres d'esperit, no podrà pensar-se

en bel·leses ni cultura ni festes, si no ens veiem lliures de les immundícies del subsol. Els tres aigats diuen incontrastablement que el sentit regidor de l'obra higiènica de les cloaques no prevaleix: en el primer desastre, hi hagueren víctimes. Aquelles morts han d'ésser una espina en el cor del governants de Palamós; perquè l'amenaça de mort hi és eterna. Vist és clarament. Vuit dies abans del desastre actual no passava una gota d'aigua en la riera i el desastre ha vingut inesperat. En el deixament d'una solució perfeta la mort hi riú i la privació de la grandesa de Palamós hi domina. Qui edificarà en el pla, de seguir el mal sense remei? I per on ha d'eixamplar-se nostra vila si el progrés industrial avança amb totes les traces que ara són vistsents?

Caiguin egoïsmes i indiferències. Si MARINADA ha enipresa una campanya cultural, està disposta a ajustar tots els elements palamosins, per la lliberació del flagell.

Hem de recordar que en el primer aigat les campanes brandaren a mort i un vel funerari s'estengué per tota la vila.

Hem de volguer veure la creixença de la nostra població, que ha obligat a fer una barrera de murs i de cases a l'aigua de totes les valls properes. El disbarat era i segueix essent forçós. Per tant el primer pensament i l'únic afany del govern local ha d'ésser el remeiar-ho, definitivament i completa, sense espantar-se del projecte econòmic, que quan ha estat precis fer un esforç d'hisenda no s'ha pas quedat mai enrera, fos quina fos l'obra empresa i que de molt distava d'ésser de la greugetat i precisió de la deslliurança dels aigats.

Selvatana amor

Poesies d'En Guerau de L'lost.

L'eminent autor rendeix culte a la clàssica forma de poesia cantant amb endecasíl·labs amb accent en la sèptima sil·laba. Al costat, conrea, l'estil popular en la forma arromançada i amb un caient d'inspiració que és verament d'ànima catalana.

El lèxic del poeta orador és sempre ric i depurat. Això, amb inspiració i enginy fa que tota l'obra obté valor, consistència, breu, immortalitat.

Fragment

Del llibre SELVAZANA AMOR de Guerau de Llostr.

Voldria ser com un estret camí
a la claror novella del matí.
I a cada banda com un raig de sol,
voldria el xiuxiueig d' un reguerol.
Jo fóra al mig, com si els donés les mans;
i ells, un per banda, com petits germans.
Voldria ser com un estret camí
verge de pols i de calmos tragí.
De tantes flors caigudes sobre meu
tremolaria com un braç de neu.
I fóra trepitjat i humiliat
com un novici ple de caritat.
I em sentiria, quan ja fos humil,
com un atleta d'ànima infantil.
Traspassaria els singles amb un salt.
Caminaria sobre el torrental.
Car, sota meu, les aigues en repòs
no esbullarien mon seguit de flors.
Voldria ser com un estret camí
petjat de les someres i el pollí.
I encar voldria esdevenir tancat
entre fagedes (que és sojorn sagrat).
En ressonar el trepig del masover
no es desallotjaria el formiguer.
Ni les llagostes botarien tant
en atansar-s'hi a poc a poc l'infant.
Car tota passa esdevindria lleu
en ma catifa de l'amor de Deu.
Voldria ser com un estret camí
a la claror novella del matí.
De cada petja en el bassol eixut
terrejaria amb pausa la puput.
Festejaria, al marge d'un revolt,
cada captaire l'afalac del sol.
I jo diria a tots: —Veni a mi,
que so la vida perquè so camí.

Qüestions culturals

El problema escolar

Quan una idea arrela en l'opinió de tot un poble i arriba a manifestar-se públicament i a traduir-se en un acord unànim del Consell municipal entra en el període de les realitats. El problema dels edificis escolars a la nostra vila es troba en aquest cas d'ençà que's nomenà la Comissió especial integrada per persones entusiastes que tenen donades proves d'amor a Palamós.

Es ara, en el moment que la idea va prenent forma, que precisa major seny en la campanya per a no incòrrer en gran responsabilitat. La flama contagiosa eixida del cor ha de reduir-se, deixant que la intel·ligència servi el foc sagrat en estat latent, més viu, més aprofitable.

Posem-hi a contribució el nostre criteri, per si algú considerés que val la pena de tenir-se en compte. Hem demanat, junt amb l'Ajuntament i junt amb les entitats palamosines, que les futures escoles graduades siguin dignes de la importància de la nostra vila: cal tenir-ho ben present.

A cada una de les escoles graduades de nois i de noies, en temps normal, la matrícula passa de 400 alumnes. Segurament que si la capacitat dels locals permetés l'ampliació de seccions, n'hi assistirien més, cosa que s'ha de procurar per tal d'anar assolint el bell ideal de l'*escola única* preconitzat no sols per homes d'esquerra com En Salvador Albert, sinó per homes de dreta com és el canonge de la Seu de Barcelona, Dr. Cardó. No és pas gens exagerat, i ens mantenim dins una molt acceptable organització pedagògica, fixar en 500 la matrícula de cada escola graduada.

De primer antuvi, es presenta la qüestió de si ha d'ésser un sol grup escolar o bé dos edificis independents, a planta baixa, amb molt de sol i molt d'espai per a esbarjo dels infants.

Les molèsties per al bon règim i el perill per a la salut, que les aglomeracions de nois ofereixen, així com les traves i limitacions que posen a l'obra de l'educació —ens diu el Museu Pedagògic Nacional de Madrid, en una de les seves publicacions sobre construcció escolar— han fet que caigui en descrèdit el sistema dels grans grups escolars, admesos sols com un mal, difícil, però no impossible d'evitar en les grans capitals. Els petits grups escolars són preferibles als grans des del punt de vista higiènic, pedagògic i fins social.

L'economia que alguns suposen que s'obté bastint grups escolars és més aparent que real, tractant-se de poblacions com la nostra que encara disposa de terrenys lliures i que poden expropiar-se, en cas de no posar-se a la raó

els terratinents, com volien fer ajuntaments anteriors. Només hi ha d'excés l'import del terreny; però, en canvi, les parets poden ésser menys gruixudes i es pot fer el fet amb vigues de no tanta resistència. I poguent tenir unes escoles model en son gènere, encara que senzilles i sense luxe, val la pena de retrocedir davant de dos, ni tres, ni quatre mil duros, quant el presupost total difícilment baixarà de vuitanta mil?

Assentat aquest principi de la separació d'ambdues escoles graduades, estudiem l'extensió que's necessita per a cada una de elles. El concepte d'escola ha variat radicalment. Avui l'escola ve a ésser un obrador on es desenrotllen totes les facultats de l'educant, preparant-lo per a viure la vida plena del cos i de l'esperit; ha pasat a la història la vella finalitat d'extingir l'analfabetisme. El saber fer quatre operacions i escriure a les embastes una carteta és molt poca cosa i no cura els mals que pateix la nostra pàtria. S'ha d'anar més a fons, s'han d'orientar voluntats esgarriades, s'han de fomentar determinades aptituds, inclinacions nobles de treball.

Actualment ja no's capeix l'escola de nois sense la sala de treballs manuals i el laboratori per a pràctiques de les ciències físico-naturals, ni la de noies sense la de labors, tall i planxat i la cuina per a pràctiques d'economia domèstica. Oi més en tota escola no pot mancar-hi tampoc la biblioteca, ni el museu, ni la sala d'actes o de projeccions instructives, ni el gimnàs higiènic, ni la infermeria, ni la sala de dutxes i banys, ni el pati cobert, ni el jardí espaiós i ben assoliat...

Es indispensable trobar, costi el que costi, dos solars on poder-hi establir, en bé dels futurs ciutadans, les esmentades dependències, si volem que els entesos en qüestions culturals no ens tirin en cara la nostra inaptitud i el nostre esquifinyeix en una obra de tanta transcendència. Els tractadistes assenyalen de vuit a deu metres quadrats per alumne, entre edifici i jardí; nosaltres ens decanem cap els 10 m², que és l'espai fixat pels reglaments francesos.

Cal estar previnguts. Dia vindrà no molt llunyà, en què com deia molt bé l'altra mes En Nicet Casanovas, es farà imprescindible l'establiment de les cantines escolars i fins del rober, ja siga amb cabals públics, ja amb els de les famílies generoses; perquè l'infant des de l'instant en que neix té dret a que se l'alimenti, se el vesteixi i se l'eduqui. I si hem construït locals esquifits, només per escapar-nos d'un apurament, com podrem organitzar aquestes institucions complementàries de l'escola?

Resumim. Nosaltres creiem que les dues escoles graduades han de bastir-se en edificis independents i a planta baixa i que la superfície no ha de baixar dels 5.000 m² per a cada una d'elles. Sols així podrem dir que són dignes de Palamós

T.

El plany de la Costa

Premiada amb l'Englantina d'argent en els
Jocs Florals de Sant Gervasi, Barcelona.

Brillava la lluna com llàntia de plata,
Riellant en les ones del marí element;
D'escuma, en les roques, nevada cascata
Botia desfent-se com pluja d'argent,
La nit era hermosa; la vila dormia;
Sols l'auga marina vetllava llur són;
Les flors recollien sa essència divina
I en la buidò immença rodolava el món.
Deserta la costa, de torre, enrunada
La sombra s'alçava al cim d'èrm penyal.
Com vella ossamenta pel temps descarnada
Rebent les carícies del bes del gargal.
De sobte la lluna capbuça en l'onada,
Com perla caiguda del cim de l'espai;
L'omplena d'estrelles la cèlica arcada
I el mar remoreja amb plàcid desmai.
La fosca allavores llur pas ageganta,
Fent créixer el misteri, vestint-se de dol:
Sols s'ou la tonada del grill que aprop canta
I d'òliva trista el ferèstec grinyol.
Com negres fantasmes, alçant-se a rengleres
D'un bosc s'obiraven les soques dels pins;
El vent mormolava amb veus, llastimeres;
L'onada es dormia, glatint, mar endins.
¡La calma regnava! per l'eco portades,
En l'aire es sentiren amb só acompassat.
Brandar d'un rellotje, dotze campanades,
Perdent-se en les ombres de la immensitat.
Llavors de una cova les fades sortiren,
Com fila d'espectres, porugues trescant,
I, en cercle juntant-se, la roca cenyir
Del mig de la platja, voltant-la i cantant:

«Vui fa tres centúries que en nit com aquesta
Ens van du un missatge, del golf els dufins,
Signant acostar-se la flota funesta
De trenta galeres de turcs i argelins.
Com brilla en les febles, barques pescadores,
Encesa, la teia, tancada als festers,
Aixís, avisant-ne l'avenç de naus mores,
Brillaven fogates dels munts a través.
Dels corns retrunyia l'aguda tocata,
Masies i poble, feresta eixordant;
Vils plans d'extermini, tramava el pirata,
I el bronze en els temples planyia's brandant.
¡Cap nit com aquella! del fer Barbarroja,
Encara en les cales retruny el brugit;
¡Que ja mai oblidi, cap fada ni aloja,
De l'host mussulmana el rastre maleït!
Ben prest el vegèrem, com folla llopada,
Passar les Formigues, voltar el Cap Grós;
Amb sang cristiana marcar la jornada
I amb llengues de flames brugar Palamós.
Encara la brisa se'n plany quan oreja,
De la mar llatina l'escuma d'argent;
Encara en les platjes, quan l'ona agoneja,
Del dol de la costa sospira a l'esment.
¡Oh vila estimada, refeta amb la runa
Dels murs que esfondraven crudels mussulmans!
Recull entre l'ombra d'aquesta nit bruna,
Del chor de tes fades, l'amor de sos cants.
Glatint per la ditxa, del sól a la posta
Sortim cada vespre ton somni a vetllar,
I essen ta bellesa l'encis d'eixa costa,
Te canten, de dia, les ones del mar.»

.
.

Callaren les fades: de l'aua amb els besos,
La nit se va fondrer: se feren petons
Les flors i la brisa; i, pel sol encesos,
Rodolant per l'aire somreien els mons!

FRANCESC MARULL

Una faula índia

Ye who love a nation's legends,
Love the ballads of a people...

H. W. LONGFELLOW.

De un temps ençà s'observa entre els americanistes i els estudiants del *folk-lore* de les raçes gairabé extingides de l'Amèrica del Nord, una notable tendència a desenterrar els tresors literaris dels desconeguts i en altres temps perseguits aborígens del país. Mr. Farabee acaba de publicar una monografia que tracta dels indis *arawaks* («The Central Arawaks»), editada per la Universitat de Pensilvània, per a enriquir la col·lecció de publicacions antropològiques del Museu de dita Universitat.

D'aquest llibre interessantíssim, tradueixo la següent faula, com una mostra de la pintoresca literatura d'aquella primitiva raça d'americans.

« El poble contemplava el procés de creació amb remarcable interès. Els animals eren fets de fang, en la forma i mida que ells mateixos desitjaven. Aleshores se els pintava. Després d'aquesta operació, es permetia a l'animal que escollís, el mateix, el lloc i el clima on volia viure; quin menjar li agradava més, i quina veu, o quin cant, volia posseir. El primer animal que sortí de les mans del demiürg fou el jaguar. Quan va ésser ben acabat i amb les taques a la pell com si fos una catifa feta de parracs, Tuminkar, el demiürg, li preguntà a on volia viure, què volia menjar, i quina veu li agradava més. El jaguar donà una ullada al seu voltant, i com que no va veure més que arbres i gent, qui atentament el mirava, digué: «No em sembla pas que en els arbres hi hagi gaires coses per a menjar; em sembla que m'agradarà més viure a terra, bramar, espantar a la gent i fins menjar-me-la. El demiürg va otorgar-li ço que demanava. El segon animal que sortí de les mans de Tuminkar, fou una mona. Quan tingué sa llarga cua posada en son lloc, el demiürg li preguntà el mateix que abans havia demanat al jaguar. La mona mirà a son voltant, i veient la gent tota espantada pels brams que donava el jaguar, el qual bramava paorosament, digué:

« No m'agraden pas gens les maneres del mano dels parracs. Em sembla que em plaurà més viure en els arbres, xisclar i menjar fruites seques. També el demiürg concedí a la mona el que demanava. El tercer animal fou el tapí (paquiderm americà molt semblant al porc senglar). Mentres Tuminkar l'estava fent, la mona baixà a una branca de l'arbre, la qual es trobava arrant de terra, per a guaitar lo que el demiürg estava fent, en veure que l'animal que fabricava seria molt gros, començà a donar senyals d'impaciència, dient-se per a si mateixa:

« Caldria que aquest mano visqués a terra, però ja estic veient que no voldrà pas fer-ho, perquè no hi hauria prou menjar per ell i per el jaguar. Lo que a mi em fa més por és que vulgui pujar als arbres, perquè es tan gros, que amb el seu pes romprà totes les branques, i aleshores el perill serà per ell i per a mi ». Veient-se perduda, si no s'espavilava, la mona tingué l'atreviment de baixar de l'arbre, i acostant-se molt a la vora del tapí, esperà que el demiürg li preguntés a on volia viure. Quan aquell li feu la pregunta acostumada, la mona digué al tapí a cau d'orella: «No responguis. Mira que tu no podes pujar als arbres, perquè peses massa, ni tampoc podes quedar-te a terra perquè no hi hauria prou menjar per a tú i el jaguar. No responguis, creu-me. » Veient que el tapí no contestaba, Tuminkar tornà a repetir-li la pregunta. I la mona tornà a l'orella: «No responguis ». Enfadat el demiürg digué al tapí: «Ets una criatura tan estúpida, que la veu no et serviria per a res. Marxa d'aquí i menja a on vulguis i lo que puguis. »

Per això és que el tapí es quedà sense veu, i encara que viu sobre la terra, menja les fulles dels arbres, les quals estira amb el seu nas llargarut, »

J. VENTURA i SUREDA

Nova York Juliol de 1920.

La torrentada

Els núvols han plorat
llargament, a raig fet, pluja feconda
i el bosc se n'ha amarat;
rierols i torrents s'han desbordat
i la riera eixint de llit, inonda
els camps i l'arrabal de la ciutat.
La pluja era abundosa i persistent,
pro caient gota a gota
diria's que en el bosc es va fonent
del qual pren les aromes, i, xarbotant
pels xaragalls saltant ardidament,
i rondinant s'escorre pel torrent.
A cada mata que li barra el pas
s'atura de moment esporuguida;
mes refent-se de sobte, amb desembraç
li salta per damunt, i deixa ras
el gorg que la tenia recloïda.

Desgranant sa cançó
 torrents avall s'esquinça en les verdisses;
 s'hi ajunta a cada pas un regueró
 cantaire i bon minyó
 que baixa aigua-terrós de les clapisses.
 Se donen l'abraçada i van seguint
 avall, avall, ja res llur pas pot tòrce;
 car sàben per instint
 que la unió fa la força.
 Trobant son pas estret
 s'aboca per damunt la barbacana
 sens respectar sembrades ni goret;
 com cavall desbocat, a tort i a dret
 se fa mestressa de l'estensa plana.
 I tot per veure el mar
 principi i fi de son penós romiatge;
 si els homes imprudents no li fan pas
 ¿qué té d'estrany que un día eixint del jaç
 els causi un nou ultratge?
 Ja ve de l'antigó
 que «el foc te aturador que l'aigua no».

LL. BARCELÓ I BOU

Creixença

(Continuació)

Després que això pensà, digué a son pare de seguida:

- Bé, però, vós, pare, no us hi heu pas compromés per res, al mancos?.
- Tira amunt, que ja se com se fan les coses.
- Es que per xo!

Finiren el pensaments de l'amor a prova quan el carro, botant, corregué per la davallada de La Bisbal. El greu de perdre la juguesca, en aquell jorn, espinà el cor de l'hereu. Son pare, endevinant-ho, l'abrigà d'una mirada profunda, mentre que sos llavis articulejaren:

—Per l'amor de Déu, Genís! Sembla que hagis hagut de deixar una gran festa avui!

—No sé pas de quina pasta és aquest noi, recalçà la mestressa. Si sembla que vas a uns funerals! Que no't trobes bé? Que potser estàs enamorat d'alguna atra moxa, i no goses dir-ho? Si de cas diga-ho ara, tarut, i no...

—I que t'emboliques, ara, tu,—digué En Llorenç, con mig ofès. Que et penses que no'l sotjo jo l'hereu? No ha dit mai cap paraula a cap mossà.

L'hereu esguardà son pare amb temor que ja conegués son vici.

La masia, de propietat de N'Arbossar, era bon tros allunyada del poble de Sant Sadurní. El pare d'En Jordi l'havia adquirida, després de quaranta anys d'esser-ne masover i en hora què ja havia de pensar més en el cel que en la terra. No per ésser propietari, deixà d'ésser En Jordi treballador, com el bracer més necessitat. Laborava amb la dèria de doblar el llegat de son progenitor. I de veres ho aconseguia.

En entrar al pati el carro dels de Palau, els amos del mas, amb renys acallaren els lladrucs dels gossos. Cuità en Jordi a oferir la mà a Na Llúcia; aquesta, però, rient de la galanteria, féu un salt amb lleugeresa.

—Caratsus de Llúcia! Ni una noia de quinze anys!

—Si encara puntejaria la sardana sense reposar!

Va sentir-se un sospir de tristor i enveja.

—Ben al revés de mi, que ara mateix no'm podré aguantar! Semblo una torre i no som més que un embà de canyes, proferí Na Emília la fembra grassa, fofa i dèbil, gairebé tullida.

—No es pot tenir tot, li respongué En Llorenç. També teniu una cara fresca com una rosa.

—Pobre de mi! La cara rail! Les cames voldria tenir joves!

—Totes les dones són ben xiroies a l'Empordà! On fermaré l'euga Jordi?

—Onsevulla.

Els dos pagesos amics cuidaren del carro i de l'avèria. Na Llúcia, corresponent a les salutacions de la corpulent comare s'espolsava i estirava les faldilles, i, mentrestant, posats a frec i cara a cara, observaren-se fitament l'hereu desmenjat i nerviós i la pubilla fonament alterada.

Les fesomies que mentalment no havia pogut dibuixar el minyó, se li presentaven amb aspecte alegre. En bona fe, no era pas lletja la pubilla de fina brunor. El bell somris, ofert com a salutació amorosa, amostrava una boca fresca, embellida per les dents blanques. La imatge de bola que portà en sa ment l'hereu aturmentat, se desfeu com un pesombre a la claror del sol.

Era grassa, però com que anava molt acossada, no podia dir-se que manqués d'esveltesa.

Amb veu de so agradable, la pubilla li parlà, i, agafant-li el gec amb dues mans, li posà en el trau un clavell encès com una magrana.

L'emoció novella de sentir juguinejar en son pit una mà de dona, va interessar el minyó remolcat de tal manera, que, tot remerciant la finesa, esguardà sa companyona fit a fit i amb una gosadia i encesor d'ulls, que ella en fou dolçament torbada.

S'assegueren al pedris de l'era, amb la mirada baixa. N'Esperança, amb vivor de parla i gest. En Genís. Un ca de la masia anà a ensumar el nou hoste.

—Vós creure que, per més que m'hi esforçava, no podia recordar me de la teua cara? Feia molt de temps que no't 'via vist.

—Mah! si encara no fa un mes! Un divendres, a La Bisbal. Tu anaves amb companys, jo amb Na Maria del mas vell i el seu germà.

—Sí que tens raó. Mos vam trobar al pont.

—I no t'ha passat mai això de no recordar-te d'una fesomia?

—Prou.

—Dós jo no'm recordava de la teua, i ara que la veig ben de prop, ara veig que és molt bonica.

En Llorenç, des del portal, contemplà la parella, sonrigué de goig.

L'ofrena del dinar sobreabundant fou propia de la vida de gran pagès.

—I no heu pas de fer tants de compliments!

—Si avui no us festegéssim, per quan ho hauriem de deixar?

—Oviraven els comensals tota la plana baix-empordanesa, cinturònada per les Gavarres i salpicada, ací i allà, de pobles i de masies. Mirar i contemplar ¡El pelat Montgri, com una esfumatura de l'atzur, sorgia de la boira arranada, i a sos peus mirotejava la mar, com una franja d'argent. De les muntanyes costaneres sorgeix, com brau adalill, turbant en testa, el penyal de Bagur amb la faixa de cases blanques i apinyades.

La ciutat, cap del districte, jau al fons de la vall, dominada pel cloquer l'imposat castell. Al lluny se perfila el Pirineu, com fita majestuosa de la bella plana.

—M'agrada tant el nostre Empordà, que també m'agrada saber-ne les històries, digué en Boix. I cabalment, m'ensopegava a La Bisbal, un divendres, quan vaig saber que un diputat donava una conferència sobre l'Empordà. Va parlar d'Empúries i dels grecs. En això, a dir veritat, no hi vaig entendre gota; emperò; quan va parlar de pagesos, les oreies se me varen posar dretes. I va dir.... O! És molt bonic!

—Que no escoltes, al teu pare, Genís?

—I deixeu-los enraonar. Dòs sí, va parlar dels pagesos de remença que, segons la història, van donar un cop de mort a la senyoria antiga. Eh? Veieu quines coses no passaven anys enrera? No hi ha pas ningú de més. Dòs jo'm penso que si tenim ventura que les coses vagin seguint com ara, arribarem a fer l'encamalleta als senyors actuals. No estàs amb mi, Jordi?

—Jo no sè si serà que som de la mateixa pasta, però el cas és que sempre pensem igual. Que sí, que sí. Això és un puja i baixa.

En acabat de dinar, tingueren punt i plaer els anfitrions en amostrar totes les joies i riqueses de la maisó.

—Quin bé de Déu de roba!

—O sí!

Això és un retaula que me va messicar un anglés vuit dies seguits. Me'n donava cent duros. Jo no'l vui vendre. Que sap un hom lo que val! Els fills,

un altre dia, poden treure'n una fortuna! Aquest canti de vidre, i que n'ha tingut de miradors! També me'l pagaven, però jo no me'n vui despenre de cap manera. Faig pa'bé, Llorenç?

—Sí, però has de mirar que no t'ho robin. D'aqueixes antigales nosatros no'n tenim ni una.

—No podeu pas pensar la gent que ha pujat a veure'm per xo sol. Pugen a Cruïlles, que hi han unes riqueses!

Esmerçaren la resta de la tarda en passejar pels camps i en fer un grat repòs en la fontana de la sureda. En tornar la claror de maig, sembla devallar del cel daurada polsina. La ribera del torrent era encisada per les veus del rosinyol.

Esplaïant-se familiarment, s'acomiadaren els pagesos. Mentre el carro fou a la vista del mas, la família Arbosar no es mogué de la porta'lada, agitant els braços com a últim adeu.

MIQUEL ROGER I CROSA.

(Continuarà)

Crònica local

Entrem en període electoral i per a nostra vila i nostre districte, la política sembla no interessar: és que ja tothom dóna per descomptada la dominació d'En Salvador Albert. A sabuda certa que només molestarà els pobres que han de tancar-se tota la jornada electoral per complir la llei, prepara sa candidatura el reformista En Dionís Ortego, havent-se presentat en moltes poblacions.

El temps dels bolets és el propi per a excursions: moltes deuen celebrar-se i no tenen publicació. Els qui les fan per obtenir fotografies propies per a projeccions, i els dibuixants, i els pintors, i els aficionats a història i cercadors d'entiguitats, i els que s'inspiren admirant la naturalesa i troben mol delitosa una lectura de versos en el redòs d'un boscatge, tots els amadors de bellesa, que són justament els autors de revistes, donen, per via natural, publicació a llurs excursions. L'aplec de palamosins d'aqueix tarannà visitaren l'antiga vila de Pals, on pot evocar intensament la vida mitjeval. La situació de l'històrica vila, és esplèndida.

Semblava que amb la nova llei que regula el treball podia contar-se a tot hora amb els obrers per a les obres culturals com és el nostre Orfeó. Mes, ara el bon obrer, afanyós de defensa i d'avenç, fa dos jornals; un a la fàbrica, altre a la llar, aixís pot resoldre el problema de la subsistència. Al costat d'aquests elegits hi han els tranquils que segueixen la màxima portada per la nova llei: vuit hores de treball, vuit hores de dormir; vuit hores de taberna:

compte rodó. A Palamós hi ha de tot; però és bonic de veure que en el temps actual difícil i espinós, obrers se redimeixen i passen a la categoria de patrons. El treball va augmentant: la nova fàbrica «Manufacturas de Corcho S. A.» ha aplegat, com a començ, uns 70 treballadors; pels senyals serà un centre de molts obrers. Una gran corrua hi acut cada jorn en demanda de feina. La bona perspectiva ja fa devallar algun jornal·ler de la banda de muntanya i retornar de França aquells qui durant la crisi se n'hi eren anats. De la vaga de Sant Feliu de Guixols cap espurna vingué. Espontàniament els patrons augmentaren el 5 % dels jornals. Hi ha hagut curta despatxada en fàbriques de taps, en contraposició a les de discs; però, en venir la demanda de Kilmes segur és que reposaran els jornal·lers. Negociyanqui resulta ser el de la llenya de suro actualment; després de conseguir l'enllaminidor preu de 33 ptes. els 100 Kilos, ara han baixat a 28 i s'anuncia la baixa fins a 25.

A l'Orfeó «Aucellada» hi ha hagut tot el mes l'activitat propia de les preparacions d'excursió. La visita a Perpinyà és un encís per a tots els orfeonistes.

Dels productes del mercat, esparvera la puja dels ous. Es curiós el que passa en nostra vila: només que en l'oritzó apunti un vaixell amb proa al nostre port, ja les pageses, emocionades, pugen el preu amb rústica fermesa, i quan els marins contracten a plaça, hi ha d'haver-hi l'estudi del negoci monetari.

Bones noves en el ram cultural: les senyoretes palamosines Na Dolors Nadal, Na Maria Ayesta i Na Emilia Noya han obtingut plaça en les oposicions de mestres. A totes l'enhorabona. El jove Marcó, obtingué brillantíssimes notes en sos exàmens de la carrera de mestre: amb tal motiu l'Ajuntament, se congratulà del profit de la subvenció amb que honora deixeble tan aprofitat.

Com de costum, s'és celebrat a l'Esglesia l'octavari consagrat al Cor de Jesús. Predicà el P. Ceferí de Granollers, orador ja conegut en nostra vila.

Cap espectacle de resonància en el curs de la mesada. En el Centre Econòmic continuen les comèdies d'aficionats amb èxit cada jorn creixent.

Dolces passejades; postes de sol, formoses de color; treball ininterromput la riera seca i eixuta com al cor de l'istiu. Entra el llevat, cauen riuats espessos; ningú no sent ànsies ni temors, i de cop s'escampa l'aigua de 'Aubi. i es reproduïx la miserosa escena d'altres anyades sens pèrdua de vides, a Deu Mercé, però amb tot el róssec de perjudicis i una trista perspectiva per a Palamós.

Sport

Fut-bol

Concurs «Copa Palamós».—Corresponent a aquest concurs jugaren l'equip Infantil i l'Atlètic, sortint victoriosos el segon per 4 a 2, i l'equip dels Veterans amb el X, empatant a un goal.

Concurs «Copa Unió».—El dia 14 d'aquest mes correspon jugar a l'equip del Palamós F. C. amb el de l'Unió. Nostre equip se prepara amb veritable entusiasme per a portar la victòria a Palamós i deixar ben sentats els nostres colors.

CAMPIONAT PROVINCIA GIRONA 1920-1921

Començarà el campionat d'enguany el proper dia 21, corresponent jugar als equips Unió—Palamós i Ateneu Deportivo amb el Palafrugell F. C. en el camp dels primers.

CALENDARI DEL CAMPIONAT

21 Novembre	Unió Sportiva—Palamós F. C.
	Ateneu Deportivo—Palafrugell F. C.
28 »	Palamós F. C.—Ateneu Palafrugellenc.
5 Desembre.	Palamós F. C.—Ateneu Deportivo.
	Unió Sportiva—Ateneu Palafrugellenc.
12 »	Ateneu Deportivo—Unió Sportiva.
	Palafrugell F. C.—Palamós F. C.
19 »	Ateneu Palafrugellenc—Palafrugell F. C.
9 Gener.	Palafrugell F. C.—Unió Sportiva.
	Ateneu Palafrugellenc—Deportiu.

Aquests partits se jugaran en el camp del Club anomenat en primer lloc.

La segona volta començarà el 16 de Gener i s'anirà jugant tots els diumenges fent-se els partits pel mateix ordre que a la primera volta, solament que se jugaran en el camp del club anomenat en segon lloc.

Equip probable que presentarà el Palamós F. C. en el proper campionat: Ferrer, Miró, Humbert (C.), García, Franch, Humbert (J.), Cordoní, Gadea, Tibau, Humbert, Valls.

JOSEP FRANCH

Moviment del port.

Vaixells entrats durant el mes d'Octubre de 1920

1, veler, Lylyta; 2, veler, Antonia; 3, veler, Maria del Pilar; 4, veler, San Juan; 5 vap., Lurepalile (americà); 6, veler, Sn. Franc.° de Paola (italià); 7, veler, Maria Luz; 8, veler, Montserrat; 9, vap., Ottawa (francés); 10. vap., Calderón (inglés); 11, veler, Félix Martí; 12, veler, Antonio Sorolla; 13, veler, Lylyta; 14, veler, Joven Paquito; 15, veler, Esperanza; 16, veler, Pérez; 17, veler, Ana Maria; 18, veler, Guadaira; 19, vap., Hispania (suec); 20, veler, Joven Paquito; 21, veler, P. y C. n.º 1;—Total, 21.

Registre civil

Mes d'Octubre

Naixements.—1, Agustí Puigmitjà i Sabater.—2, Isabel Valllosera i Parcell.—3, Mas i Graus.—4, Josep Mont i Brugué.—5, Sabat i Abellí.—6, Martinench i Vidal.—7, Bardera i Cateura.—8, Jacinto Ramírez i López.—Total, 8.

Matrimonis.—0.

Defuncions.—1, Fernanda Blanco i Pérez, 66 anys.—2, Dolors Terrats i Condon, 4 mesos.—3, Júlia Ortal i Ferrer, 21 anys.—4, Francesca Gonzalvo i Puig, 72 anys.—5, Treno Regentós i Busquets, 30 anys.—Total, 5.